

ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України «Про торгово-промислові палати в Україні» від 02.12.1997 р. № 671/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/671/97-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Лист Торгово-промислової палати України від 28.02.2022 р. № 2024/02.0-7.1. URL: <https://ucci.org.ua/uploads/files/621cba543cda9382669631.pdf>
3. Постанова від 25.01.2022 № 904/3886/21 Верховний Суд. Касаційний господарський суд. URL: https://verdictum.ligazakon.net/document/102797678?utm_source=jurliga.ligazakon.ua&utm_medium=news&utm_content=jl03
4. Постанова від 21.07.2021 № 912/3323/20 Верховний Суд. Касаційний господарський суд. URL: https://verdictum.ligazakon.net/document/99277353?utm_source=jurliga.ligazakon.ua&utm_medium=news&utm_content=jl03

Мельник Вікторія Сергіївна,

*студентка 2-го курсу магістратури факультету цивільної
та господарської юстиції Національного університету
«Одеська юридична академія»*

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного права
Берназ-Лукавецька О. М.

ДОГОВІР КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

Проблематика договору купівлі-продажу в умовах воєнного стану є актуальною тому що, по-перше, даний договір кожна особа вчиняє ледь не щодня для задоволення власних потреб, по-друге, умови укладення таких договорів станом на зараз змінилися у зв'язку з війною, а оскільки купівля-продаж є невіддільною частиною життя кожного громадянина то потребує негайного вирішення та детального вивчення. Також потрібно зазначити, що дана тема є ще недостатньо глибоко досліджена через відносно недавній час її виникнення, а саме лютий дві тисячі двадцять другого року.

Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» 24.02.2022 року було запроваджено воєнний стан. [1] Ця подія змінила життя кожного українця, щоденні правочини, які були невіддільною частиною життя стали складно доступні, а подекуди взагалі – недоступні. У зв'язку з злободенністю даної теми питання договорів в умовах воєнного стану було описано науковцями та юриста-

ми. Так, наприклад Хатнюк Н. С., Григораш А. Р., Припхан І. Г. у своїх наукових роботах описували особливості договорів купівлі-продажу, договорів утримання та кредитних договорів під час воєнного стану та окреслювали коло проблем, які необхідно вирішити для вдалого функціонування договору навіть в таких екстремальних умовах як війна. Цивільний кодекс України визначає суть договору купівлі-продажу, а саме ст. 665 де стверджується, що договір купівлі-продажу – це договір згідного якого одна сторона передає або зобов’язується передати майно (товар) у власність другій стороні, а покупець приймає або зобов’язується прийняти майно (товар) і сплатити за нього певну грошову суму [2].

За загальним правилом договір купівлі-продажу є консенсуальним тобто таким, що вважається укладеним з моменту досягнення згоди сторонами, незалежно від передачі товару. Проте в нашому швидкоплинному світі існує ряд випадків, коли саме факт передачі товару свідчить про укладення договору купівлі-продажу. Так, наприклад, використовуючи доставку з магазину особа може призначити місце та час зустрічі з кур’єром, а в разі повітряної тривоги – перенести час, тим самим залишаючись в безпеці в укритті, турбуючись про життя кур’єра та уникаючи великих магазинів та торгових центрів, місць підвищеної небезпеки.

Проте, необхідно зазначити, що війна внесла свої корективи не тільки в життя пересічних громадян, але і у життя власників бізнесу, особливо негативно вона позначилася на малому та середньому бізнесі. У той час, коли великі підприємства, ще мають змогу підтримувати свою роботу, малий та середній бізнес у переважній більшості зупинив своє існування. Підприємці зі сходу та півдня України змінюють своє місцезнаходження на центральні та західні регіони в яких знаходиться більш безпечно та відповідно легше проводити підприємницьку діяльність.

Проблемним питанням, станом нараз є безпека укладення договору купівлі-продажу, як юридичними так і фізичними особами. Адже постійні повітряні тривоги та відключення світла не дають змоги спланувати своє життя, не кажучи вже про ведення бізнесу. Однак, договори купівлі-продажу можна укладати і в безпечних умовах, якщо усі дії виконуватимуться за допомогою мережі Інтернет – дистанційно.

Детальніше питання укладення договору купівлі-продажу з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем описане в

Законі України «Про електронну комерцію», адже в даному законі йде мова не тільки про фізичних осіб, але і юридичних [3]. Основне питання при укладенні такого договору постає в тому чи був правочин в електронній формі належно підписаний сторонами. Одна з основних проблем укладення такого договору в мережі Інтернет є складність ідентифікації сторін. У законі вказані вимоги до продавця та послідовність ідентифікації покупця, яка може відбуватися як за допомогою електронного підпису, так і іншими засобами, створення електронного кабінету чи повідомлення на електронну адресу.

Для підтвердження особи під час укладення договору купівлі-продажу в електронній формі використовують електронний підпис. Особливості його застосування врегульовані за допомогою Закону України «Про електронні довірчі послуги». Де вказано, що електронний підпис це електронні дані, які додаються підписувачем до інших електронних даних або логічно з ними пов'язуються і використовуються ним як підпис. [4]

Звісно, електронний підпис це дієвий спосіб ідентифікації особи, але такі європейські країни як Франція, Німеччина відмовилися від даного способу на користь сканування документів та форматування їх у файли формату PDF. Звісно що складність впровадження в Україні такого спрощеного формату може мати елемент недоброчесності осіб, які працюватимуть з документами, але в сучасних умовах влада повинна зробити все для полегшення життя громадян в період війни, а без укладення договору купівлі-продажу життя сучасного українця неможливе.

Отже, зробимо висновки, що проблематика договору купівлі-продажу під час воєнного стану регулюється Цивільним кодексом України, законом України «Про захист прав споживачів», законом України «Про електронну комерцію» та законом України «Про електронні довірчі послуги». Щоденне укладання договору купівлі-продажу є частиною життя кожного українця та запорукою стабільності нашої держави, а отже забезпечення простого та нормативно врегульованого укладення договору є важливим чинником для комфорту безпеки громадян в умовах війни. Україна вже має досвід укладення договорів в електронному форматі, але також може запозичити досвід європейських сусідів для більш вдалого врегулювання даного питання.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про затвердження Указу Президента України про введення воєнного стану в Україні: Закон України від 24.02.2022р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-20#Text>
2. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Про електронну комерцію: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>
4. Про електронні довірчі послуги: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>

Новицький Павло Сергійович,

*студент I курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Науковий керівник: к.ю.н. доцент, доцент кафедри цивільного права
Токарева В. О.

ON THE ISSUE OF THE DISTINGUISHING CONDUCTIO AND REI VINDICATIO

One of the difficult topics in the practice and theory of civil law remains the question on the relationship between *condictio* and other proceedings for the return of property to its owner. Occasionally, the criteria for filing such lawsuits may coincide with the requirements for the emergence of responsibilities to acquire and preserve property without an adequate legal foundation, allowing them to collide. Such situation arises when *condictio* and *rei vindicatio* are applied. The relevance of this study stems from a lack of research on the subject.

There is no particular definition of *condictio* and *rei vindicatio* in contemporary Ukrainian law, but they are commonplace in legal literature and judicial practice. *Rei vindicatio*, as defined by O. Pidopryhora and V. Samoylenko in the relevant article of the Legal Encyclopedia (from Latin – *vindicatio*, from *vindico*: «I defend, I claim, I demand»), originated in Roman law and was a purely material lawsuit that sought the return of an item from the illegal possession of another [1, p. 198].

The *condictio*, according to a definition that was given by O. Pidopryhora in the relevant article of the same encyclopedia, (from Latin – the demand for return), originated in Roman law and was a type of lawsuit used for